

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงาน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

0 2288 5856
0 2288 5857

คำนำ

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จึงได้จัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติงาน สำหรับคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของกระบวนการและคู่มือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งในสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีบทบาท อำนาจหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยเน้นการบูรณาการการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย และร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงาน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการวิเคราะห์บทบาท อำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเป็นภาระงาน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณคณะทำงานที่ดำเนินการจัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

คำนำ	หน้า
สารบัญ	ก ข
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ	๑
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคล ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย	๑๖
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาการจัดการศึกษา โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ	๒๐
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหา เด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา	๒๖
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานการเสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ต่อคณะกรรมการพิจารณาบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ	๓๕
ภาคผนวก	
คณะผู้จัดทำ	๔๙

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ

แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ผลผลิต/โครงการ : ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

กิจกรรมหลัก : ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมสอดคล้องตามบริบท

กิจกรรมย่อย : โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ

ชื่องาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา ๘ (๒) และมาตรา ๙ (๖) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ก่อนปฏิรูปการศึกษาปี ๒๕๔๒ ผู้มีสิทธิจัดการศึกษาได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้เปิดโอกาสกว้างให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บริการการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๔. คำจำกัดความ

“จัดการศึกษา” หมายความว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวแก่ผู้เรียน

“ครอบครัว” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า บุคคลในครอบครัวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวนั้นให้จัดการศึกษา

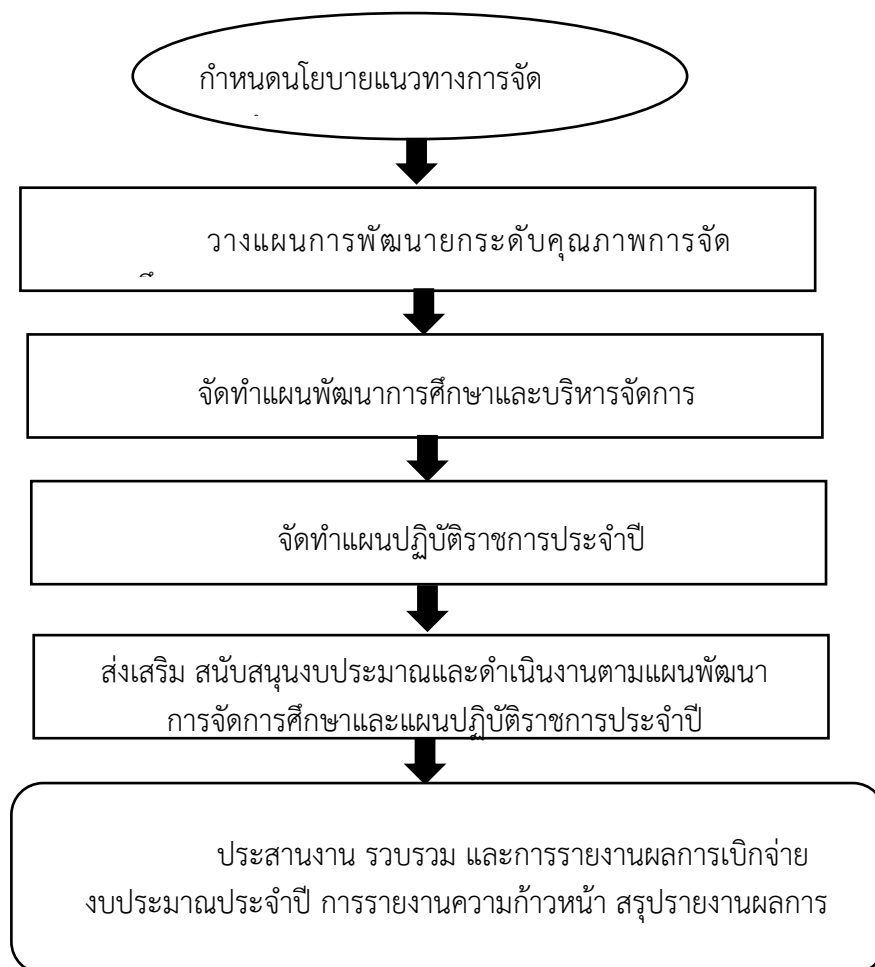
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“ผู้เรียน” หมายความว่า บุตรหรือนุคคลผู้อยู่ในปกครองของครอบครัว
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา
 “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา
- ๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๕.๓ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ
- ๕.๔ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๕.๕ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)
- ๕.๖ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี
- ๕.๗ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗.๔ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๗.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (สวก)
- ๗.๗ แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ชื่องาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคลในศูนย์การเรียนรู้

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา ๘ (๒) และมาตรา ๙ (๖) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้ง จัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ก่อนปฏิรูปการศึกษาปี ๒๕๔๒ ผู้มีสิทธิจัดการศึกษาได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้เปิดโอกาสกว้างให้ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บริการการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคล

๔. คำจำกัดความ

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่บุคคลจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดย ไม่แสวงหากำไรตามกฎหมายกระทรวงนี้

“ครูภูมิปัญญา” หมายความว่า ผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใดซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสาน ภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน

“บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า ผู้จัดการศึกษา ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้จัดตั้ง ศูนย์การเรียนรู้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา

๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

๕.๔ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ

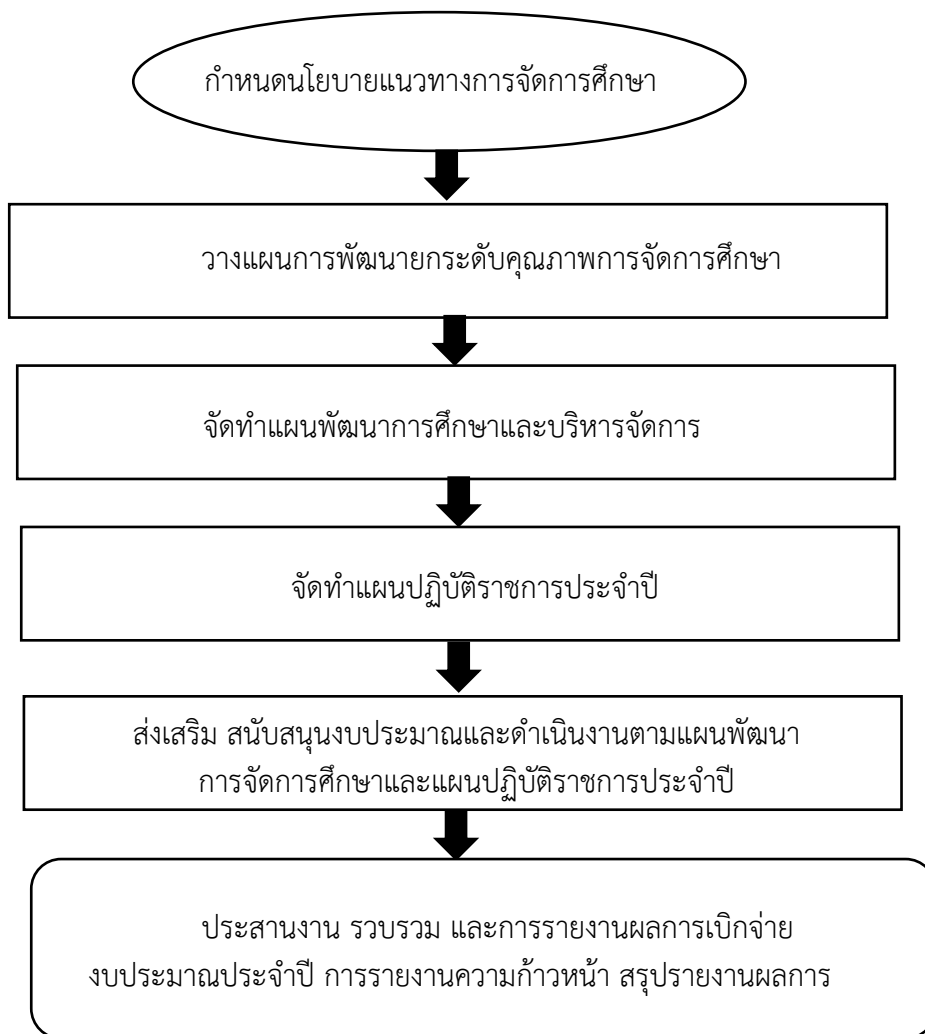
๕.๕ จัดทำคำขอตีงงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๕.๖ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)

๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

๕.๘ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗.๔ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๗.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (สวก)
- ๗.๗ คู่มือการจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยศูนย์การเรียนรู้

ชื่องาน การจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิขององค์กรวิชาชีพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา ๘ (๒) และมาตรา ๙ (๖) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ก่อนปฏิรูปการศึกษาปี ๒๕๔๒ ผู้มีสิทธิจัดการศึกษาได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้เปิดโอกาสกว้างให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิขององค์กรวิชาชีพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์กรวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บริการการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์กรวิชาชีพ

๔. คำจำกัดความ

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่องค์กรวิชาชีพจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่แสวงหากำไรตามกฎหมายนี้

“องค์กรวิชาชีพ” หมายความว่า องค์กรวิชาชีพที่ได้จัดตั้งโดยกฎหมาย

“บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า ผู้จัดการศึกษา ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า องค์กรวิชาชีพซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา

๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

๕.๔ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ

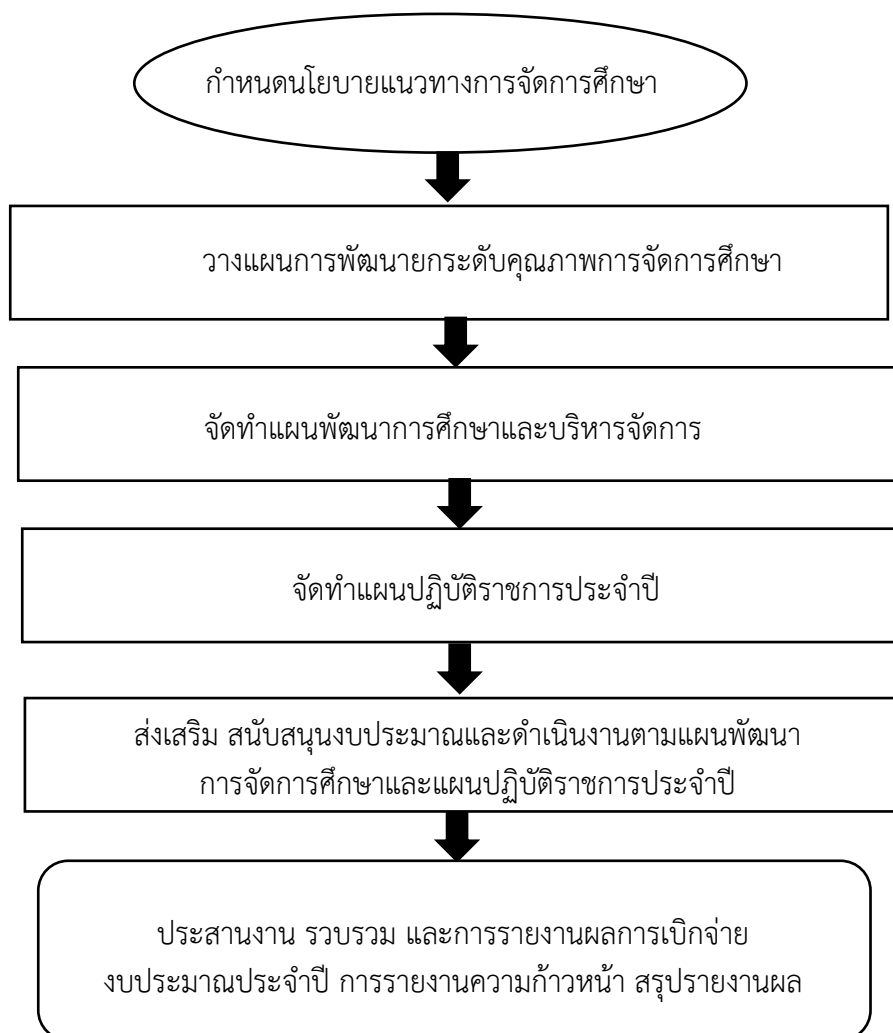
๕.๕ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๕.๖ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)

๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

๕.๘ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗.๔ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๗.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
(สวก)
- ๗.๗ คู่มือการจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิขององค์กรวิชาชีพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
ศูนย์การเรียนรู้

ชื่องาน การจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา ๘ (๒) และมาตรา ๙ (๖) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ก่อนปฏิรูปการศึกษาปี ๒๕๔๒ ผู้มีสิทธิจัดการศึกษาได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้เปิดโอกาสกว้างให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์กรชุมชนและองค์กรเอกชน สำนักงานเขตของเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บริการการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์กรชุมชนและองค์กรเอกชน

๔. คำจำกัดความ

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชน จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่แสวงหากำไรตามกฎหมายกระทรวงนี้

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยผู้บรรลุนิติภาวะจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยประจำอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการในลักษณะเป็นองค์กรซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ ไม่แสวงหากำไร และมีที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นเดียวกันกับศูนย์การเรียนนั้น

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จดทะเบียน

เป็นนิติบุคคลหรือเป็นส่วนงานหรือโครงการในองค์กรนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ ไม่แสวงหากำไร และมีที่ตั้งหรือมีส่วนงานหรือโครงการรับผิดชอบอยู่ในท้องถิ่นเดียวกันกับศูนย์การเรียนนั้น

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชนซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

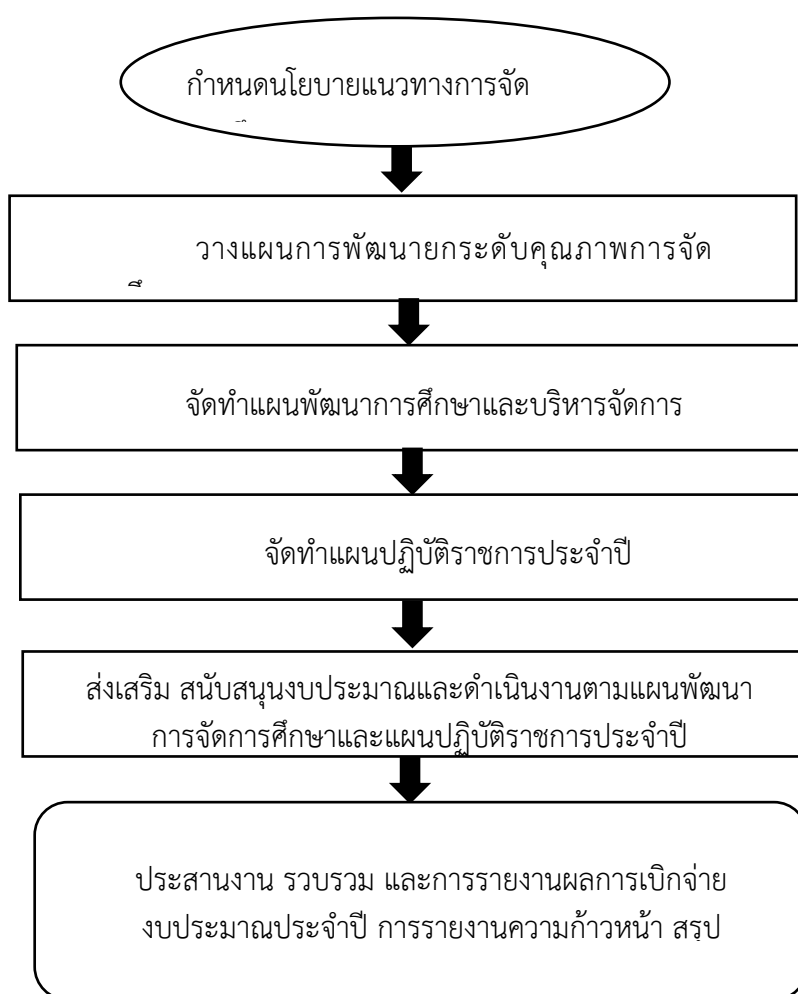
คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา
- ๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๕.๔ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ
- ๕.๕ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๕.๖ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)
- ๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี
- ๕.๘ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗.๔ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๗.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
(สวก)
- ๗.๗ คู่มือการจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้

ชื่องาน การจัดการศึกษาว่าด้วยสิทธิสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียนรู้

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา ๘ (๒) และมาตรา ๙ (๖) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ก่อนปฏิรูปการศึกษาปี ๒๕๔๒ ผู้มีสิทธิจัดการศึกษาได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้เปิดโอกาสกว้างให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถานประกอบการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้บริการการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถานประกอบการ

๔. คำจำกัดความ

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่สถานประกอบการจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายฉบับนี้

“บุคคลที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุตรบุญธรรมของลูกจ้างบุคคลที่อยู่ในความดูแลของสถานประกอบการ รวมถึงบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ใกล้สถานประกอบการที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

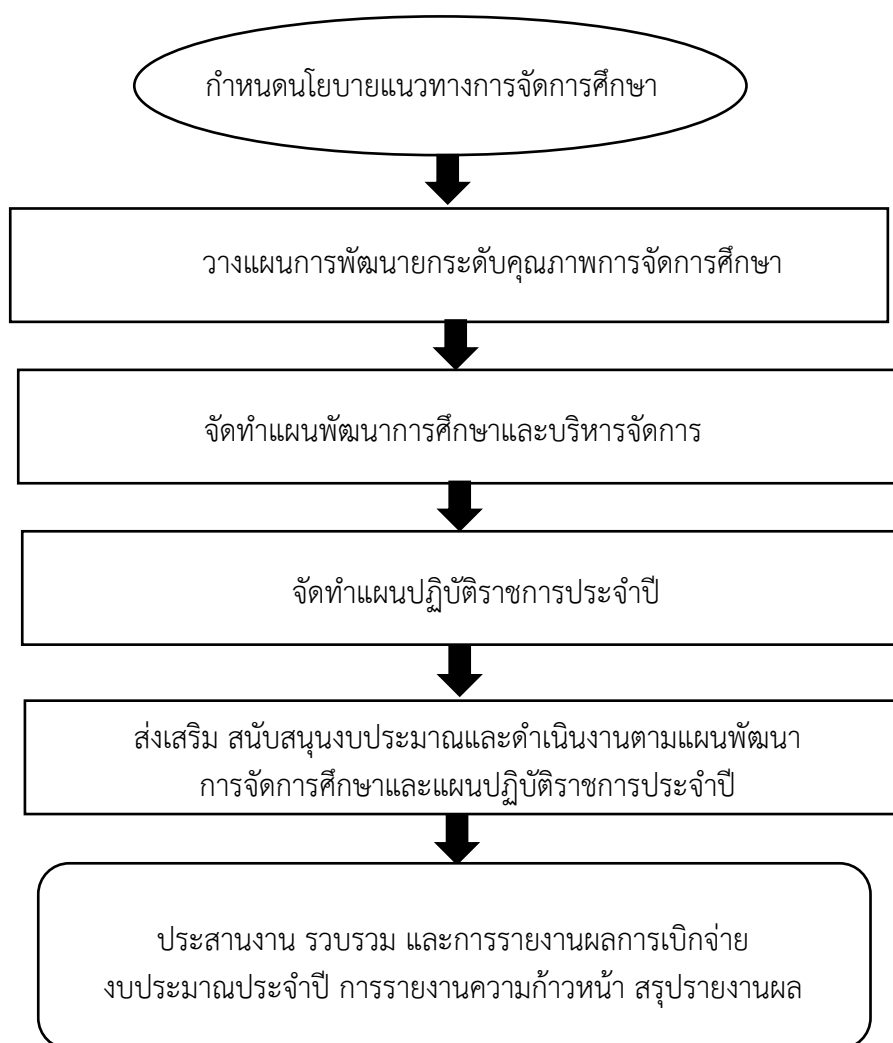
“บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานประกอบการ รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา
- ๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนายกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๕.๔ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ
- ๕.๕ จัดทำคำขอตีงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๕.๖ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)
- ๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี
- ๕.๘ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗.๔ กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๗.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พ.ศ. ๒๕๕๕) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ๗.๖ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
(สวก)
- ๗.๗ คู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของสถานประกอบการ

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคล ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ผลผลิต/โครงการ : ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ

กิจกรรมหลัก : ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมสอดคล้องตามบริบท

กิจกรรมย่อย : โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๑. ความเป็นมา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Rights) ในการเข้าถึงการศึกษาและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค เสรีภาพ ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์และเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ประเทศไทยในปัจจุบันพบปัญหาการย้ายถิ่นและการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว โดยปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน ทำให้ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในประเทศไทยมีความซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ที่พึงมี รวมถึงกลุ่มเด็กที่เป็นบุตรหลานแรงงานต่างด้าวที่ไม่ต้องการเข้าสถานศึกษาของรัฐ แต่ใช้สิทธิมนุษยชนในการเข้ารับการศึกษาในประเทศไทยรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้เด็กต่างด้าว โดยอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนต่าง ๆ อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายและยากต่อการควบคุมดูแลโดยเฉพาะไม่มีระบบสารสนเทศที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีข้อมูลของเด็กที่ไม่มีทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ส่งผลให้ไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจในเชิงนโยบาย ต่อมารัฐบาลไทยได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ได้ให้ความเห็นชอบนโยบายการปฏิบัติต่อชนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย บนพื้นฐานของความเคารพในสิทธิมนุษยชนและความเป็นเอกภาพของชาติไทย ในด้านนโยบายการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับแก้ระเบียบว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กอพยพต่างด้าว เด็กไร้สัญชาติและเด็กชนเผ่าที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรให้มีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น และเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในคราว ประชุมวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้ ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้เฉพาะเด็ก บางกลุ่ม และบางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้เข้าเรียน โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่ และเพื่อแก้ไขความซ้ำซ้อนของนักเรียน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับแก้คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อให้ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มีความถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวแก่สถานศึกษาในอัตราเดียวกับคนไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย จึงมุ่งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยทุกคนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงกลุ่มเด็กที่อยู่ในศูนย์การเรียนรู้เด็กต่างด้าว ที่จัดโดยองค์กรเอกชน ให้เข้าถึงการศึกษาในทุกช่วงวัยทุกรูปแบบการศึกษา อย่างเหมาะสมชัดเจน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่ใช้รหัส G ได้รับการเปลี่ยนเป็นเลขประจำตัว ๑๓ หลัก และการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานร่วมกับกระทรวงมหาดไทย

๒.๓ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๔ เพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้านการศึกษาของนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๓. ขอบเขตของงาน

ส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยขยายโอกาสทางการศึกษา และเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย สามารถในเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา รวมถึงได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ

๔. คำจำกัดความ

“เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย” หมายถึง เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือเด็กที่ไม่ใช่เชื้อชาติสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศไทย

“เด็ก” หมายถึง เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

“ผู้ปกครอง” หมายถึง บิดามารดา หรือ บิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

“นักเรียนรหัส G” หมายถึง นักเรียนที่ยังไม่มีบัตรประชาชนคนไทย ซึ่งต้องมีตัวเลขประจำตัวเพื่อใช้ในระบบการศึกษา แต่ไม่เกี่ยวกับเลข ๑๓ หลักของกระทรวงมหาดไทย

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ รวบรวมข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ภารกิจหลัก และแผนกลยุทธ์ของส่วนราชการ เพื่อวางแผนกำหนดแผนการปฏิบัติงานหรือโครงการให้สามารถบรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

๕.๒ สำรวจและรวบรวมข้อมูลเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

๕.๓ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ/จัดทำแผนงาน/โครงการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน) โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

๕.๔ แต่งตั้งคณะทำงานและประชุมเพื่อให้เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เข้าถึงสิทธิทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

๕.๕ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ และดำเนินงานตามแผน รวมถึงสนับสนุนให้มีงานวิจัยเพื่อนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์

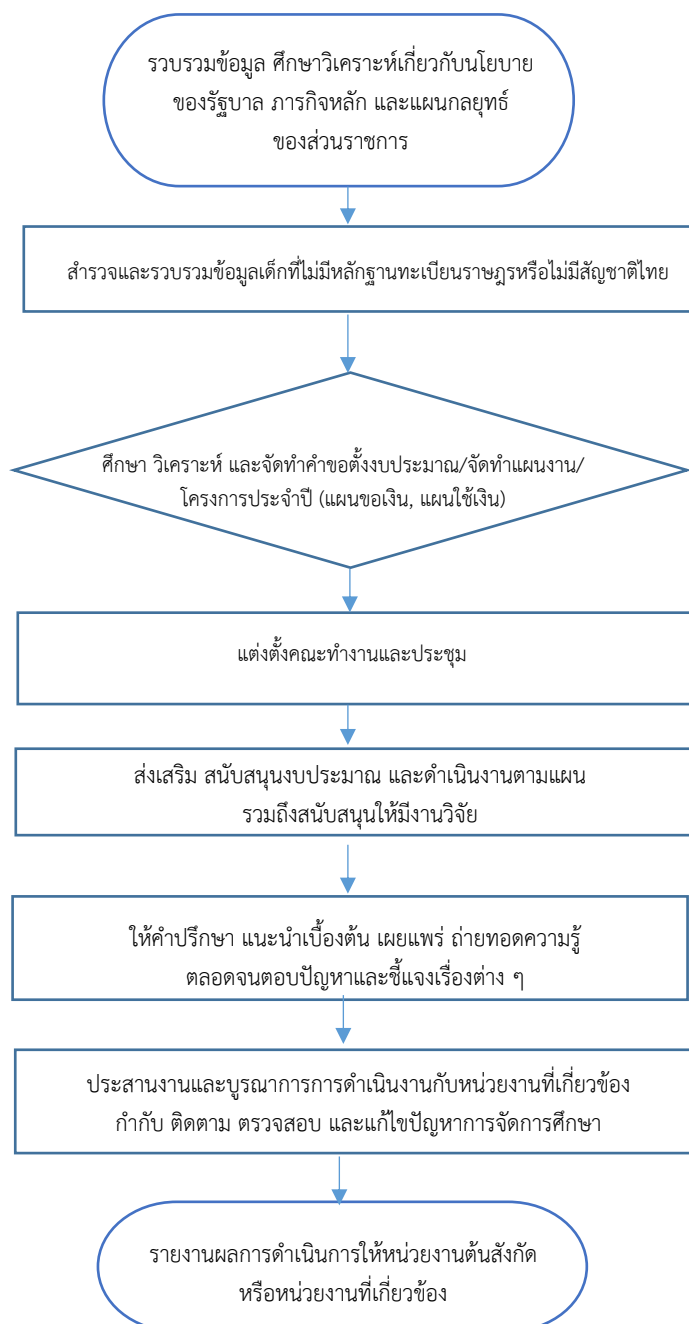
๕.๖ ให้คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้น เผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ ทางด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตลอดจนตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาดังกล่าว ให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้รับบริการ

๕.๖ ประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๗ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา

๕.๘ รายงานผลการดำเนินการให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๗.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

๗.๒ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยทะเบียนนักเรียน พ.ศ. ๒๕๓๕

๗.๓ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๔๘

๗.๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๗.๕ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘

๗.๖ คู่มือแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาการจัดการศึกษา โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

แผนงาน : ยุทธศาสตร์สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

โครงการ : สร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่

กิจกรรมหลัก : พัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

วิสัยทัศน์

สร้างโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษาของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม สู่คุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน

พันธกิจ

๑. สร้างโอกาสและความเสมอภาคให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเหมาะสมกับประเพณีวัฒนธรรมและความต้องการของท้องถิ่น
๒. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้ศักยภาพบริบทของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ
๓. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ
๕. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย
๖. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ส่งเสริมเครือข่ายการจัดการศึกษา และสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบทพื้นที่

เป้าประสงค์

๑. ประชากรวัยเรียนของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ได้รับโอกาสในการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพและได้รับโอกาสในการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและการมีงานทำ มีจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทยภายใต้บริบทของตนเอง บุคลากรในสถานศึกษามีสมรรถนะการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ
๒. ผู้เรียน มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้บริบทของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ
๓. ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษมีระบบบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ
๕. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
๖. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนพื้นที่ลักษณะพิเศษ มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมี

ประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีเครือข่ายสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาและทรัพยากรทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

กลยุทธ์

๑. กลยุทธ์สร้างโอกาสและความเสมอภาคให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึงเหมาะสมกับประเพณีวัฒนธรรมและความต้องการของท้องถิ่น
๒. กลยุทธ์พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้ศักยภาพบริบทของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ
๓. กลยุทธ์จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. กลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ
๕. กลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย
๖. กลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

๑. ความเป็นมา

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบท ซึ่งเป็นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังสอดคล้องกับปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสอีกด้วย แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเด็กด้อยในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) มีความยุ่งยาก เนื่องจากประสบปัญหาการคมนาคมที่ยากลำบาก นักเรียนจำนวนหนึ่งมีบ้านเรือนอยู่ห่างไกล ไม่สามารถเดินทางไป – กลับได้ในวันเดียว นักเรียนกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก อยู่ห่างไกลเส้นทางคมนาคม บริการทางการศึกษาเข้าถึงได้ยากหรืออาจไม่มีเลย ส่วนใหญ่จะอยู่ในชายแดน อยู่ในถิ่นทุรกันดาร อยู่ในเกาะ อยู่ตามภูเขาสูงห่างไกล มีความแตกต่างทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อทางวัฒนธรรม (Multi- culture) ครอบครัวยากจนจำเป็นต้องดิ้นรนกับการหาเลี้ยงชีพมากกว่าการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษา ประกอบกับหน่วยงานภาครัฐยังเข้าไปดำเนินการจัดการศึกษาได้ไม่ทั่วถึงและบางพื้นที่ขาดแคลนครู จึงทำให้มีความล่าช้าและหลากหลายปัญหาต่าง ๆ และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาส จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ)” มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาส รวมถึงความจำเป็นที่ต้องช่วยเหลือและดูแลนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีบ้านเรือนอยู่ห่างไกล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา และเพื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทในแต่ละพื้นที่โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานักเรียนในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนพื้นที่เกาะ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่เป็นนักเรียนพักนอนในถิ่นทุรกันดาร ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

๓. ขอบเขตของงาน

เป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบท สอดคล้องตามนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้นของ สพฐ.

๔. คำจำกัดความ

สถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาตามประกาศกำหนดสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) ตามโครงการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่

พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตั้งในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ๕๐๐ เมตรขึ้นไป หรือตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด หรือเป็นโรงเรียนที่ตั้งในหุบเขา ระหว่างภูเขา ที่มีเส้นทางคมนาคมจากศาลากลางจังหวัดถึงที่ตั้งโรงเรียน ผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขา ความสูงเฉลี่ยมากกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ๕๐๐ เมตรขึ้นไป หรือผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด ซึ่งมีความยากลำบากในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจาก สภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะและระยะทางการคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ข้อมูลนักเรียนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการศึกษาอื่นๆ โดยโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัด ดังต่อไปนี้ ๑) เชียงใหม่ ๒) เชียงราย ๓) แม่ฮ่องสอน ๔) พะเยา ๕) ลำพูน ๖) แพร่ ๗) น่าน ๘) ลำปาง ๙) ตาก ๑๐) เพชรบูรณ์ ๑๑) พิษณุโลก ๑๒) เลย ๑๓) กำแพงเพชร ๑๔) กาญจนบุรี ๑๕) อุทัยธานี ๑๖) สุพรรณบุรี ๑๗) ราชบุรี ๑๘) ประจวบคีรีขันธ์ ๑๙) เพชรบุรี ๒๐) อุดรดิตถ์

พื้นที่เกาะ หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ที่เป็นเกาะ มีน้ำล้อมรอบ มีลักษณะตัดขาดจากแผ่นดินตลอดปี โดยโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัด ดังต่อไปนี้ ๑) ระนอง ๒) สุราษฎร์ธานี ๓) พังงา ๔)ภูเก็ต ๕) กระบี่ ๖) ตรัง ๗) สตูล ๘) นราธิวาส ๙) จันทบุรี ๑๐) ตราด ๑๑) ระยอง ๑๒) ชลบุรี

โรงเรียนที่อยู่ในประกาศกำหนดสำนักงานในพื้นที่พิเศษของกระทรวงการคลัง หมายถึง โรงเรียนที่มีรายชื่อประกาศกำหนดสำนักงานในพื้นที่พิเศษของกระทรวงการคลัง

ประชากรวัยเรียน หมายถึง เด็กที่มีช่วงอายุระหว่าง ๓ – ๑๘ ปี

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

โอกาสทางการศึกษา หมายถึง สิทธิและโอกาสของผู้เรียนในโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ที่สามารถเข้าเรียนในระบบการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาโดยมุ่งเน้นด้านทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสภาพบริบท ความต้องการของนักเรียน ชุมชน และอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการดำรงชีวิต ซึ่งประกอบด้วยความรู้และเจตคติในการจัดการแก้ปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

ทักษะอาชีพ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนพื้นที่เกาะเพื่อเสริมสร้างทักษะความสามารถการประกอบอาชีพ

พหุวัฒนธรรม หมายถึง กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ วิถีชีวิตความเชื่อ ศาสนาและประเพณีปฏิบัติที่มีความแตกต่างกัน

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อภาษาพูดเดียวกัน และเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน ผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันจะมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือด และทางวัฒนธรรมพร้อมๆ กันไปเป็นความรู้สึกผูกพันที่ช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลและของชาติพันธุ์

เครือข่าย หมายถึง การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน สถาบัน ศาสนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๕.๑ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายแนวทางการจัดการศึกษา
- ๕.๒ ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๕.๓ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- ๕.๔ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและบริหารจัดการ
- ๕.๕ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๕.๖ จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี (แผนขอเงิน, แผนใช้เงิน)
- ๕.๗ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสร้างรูปแบบการช่วยเหลือเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาตามบริบทของพื้นที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับการศึกษา
- ๕.๘ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ และดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติราชการประจำปี
- ๕.๙ ประสานงาน รวบรวม และการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี การรายงานความก้าวหน้า สรุปรายงานผลการดำเนินงาน
- ๕.๑๐ ส่งเสริม สนับสนุนให้民工วิจัย เพื่อนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

- ๗.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐
- ๗.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

แผนงาน ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้

โครงการ ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน

กิจกรรมหลัก ขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้เข้าสู่ระบบการศึกษา

๑. ความเป็นมา

ยูเนสโก (UNESCO) ประเมินว่า หากประเทศไทยสามารถบรรลุแนวคิด Zero Dropout คือไม่มีประชากรวัยเรียนออกจากการศึกษา หรือเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นเป็นศูนย์ จะทำให้มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (GDP) เติบโตร้อยละ 3 ประเทศไทยควรลงทุนใน ‘มนุษย์’ หรือพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ครัวเรือนยากจนสามารถก้าวข้ามพ้นความยากจนข้ามรุ่น และเป็นแนวทางการพัฒนาให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจาก ‘กับดักรายได้ปานกลาง’ โดยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของครัวเรือนที่มีบุตรหลานอยู่ในระบบการศึกษาระบุว่า รายได้ของครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดของประเทศยังมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในเทอม 1/2566 อยู่ที่ประมาณ 1,039 บาท ลดลงจาก 1,250 บาท ในช่วงก่อนโควิด เมื่อรายได้ครัวเรือนลด เท่ากับว่าจำนวนนักเรียนยากจนหรือยากจนพิเศษมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูง ซึ่งมีความเสี่ยงที่ผลักดันให้นักเรียนออกจากระบบการศึกษากลางคันตามไปด้วย ซึ่งจำนวนดังกล่าวเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2562 ไปถึงจุดสูงสุดในปี 2566 มีจำนวนอยู่ที่ 1.3 ล้านคน

การแก้ไขปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่น มีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยพบกระบวนการกลายเป็นเด็กนอกระบบการศึกษา มี 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษา 2) ระยะที่หลุดออกจากระบบการศึกษาไม่ยาวนานนัก 3) ระยะที่หลุดออกจากระบบการศึกษาเป็นเวลานาน และกลุ่มที่ 4) เด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาแต่เริ่มแรก ซึ่งแต่ละกลุ่มสามารถออกแบบกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่ยืดหยุ่นได้แตกต่างกัน ผ่านการบูรณาการงานกับกลุ่มสหวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการร่วมแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน อาทิ กลุ่มเด็กและเยาวชนตกหล่นจากการศึกษา บางกลุ่มมีปัญหาเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา จำเป็นต้องมีทนาย นักสิทธิมนุษยชนมาร่วมกันแก้ไขปัญหา กลุ่มเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาเป็นเวลานานและกลายเป็นเยาวชนว่างงานและนอกระบบการศึกษา (NEET: not in education, employment, or training) หรือเยาวชนที่กระทำผิดจนเข้าไปอยู่ในกระบวนการยุติธรรม จำเป็นต้องมีนักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ และทีมฝึกวิชาชีพ ประสานในการพัฒนาเยาวชนร่วมกัน เป็นต้น

นอกจากช่วยเหลือในมิติความเปราะบางของชีวิตแล้ว การทำให้พหุนิยามเด็กนอกระบบการศึกษา เด็กตกหล่น Zero Dropout จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนามิตติด้านการศึกษาที่ยืดหยุ่น เพื่อออกแบบกระบวนการจัดการศึกษาให้เหมาะสมเป็นรายกลุ่มและรายกรณี จากการวิเคราะห์ปัจจัยของการออกจากระบบการศึกษา นอกจากปัญหายากจน อาทิ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว การอพยพเคลื่อนย้ายตามครอบครัวไปทำงานแล้ว ยังเกิดจากปัญหาภายในจิตใจของผู้เรียน อาทิ การถูกบูลลี่กลั่นแกล้ง การเรียนไม่เข้าใจและถูกตีตราว่าโง่ การอยู่ในสภาวะโรคซึมเศร้า การไม่มีเป้าหมายในชีวิต ฯลฯ จากต้นทุนการทำงานที่ผ่านมา ทำให้เกิดเครื่องมือและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สอดคล้องไปกับบริบทของแต่ละกลุ่ม เช่น หนึ่งโรงเรียนสามรูปแบบ ที่เหมาะสำหรับการป้องกันเด็กและเยาวชนเสี่ยงหลุดออกจากระบบ

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษา โรงเรียนมือถือ เครื่องมือที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้แบบเปิดให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นต้น อย่างไรก็ตามการทำงานกับเด็กและเยาวชนที่ตกหล่น เสี่ยง และหลุดออกจากระบบการศึกษายังต้องการทำความเข้าใจ และการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นที่สอดคล้องกับชีวิตของเด็กและเยาวชนที่มีที่มาแตกต่างหลากหลาย ให้สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างต่อเนื่อง และตอบโจทย์ยกระดับคุณภาพชีวิตและคุณภาพการเรียนรู้ได้

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นถือเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความท้าทาย เนื่องจากเป็นปัญหาที่ซับซ้อนจากหลากหลายปัจจัย ทั้งตัวเด็ก ครอบครัว ชุมชน หลักสูตร โครงสร้างทางสังคม อีกทั้งยังทับซ้อนเป็นเวลายาวนานที่พยายามหารูปแบบวิธีการในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะนี้ ฉะนั้น จึงต้องอาศัยการทำงานเชิงบูรณาการกับทุกภาคีเครือข่าย ทั้งหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานด้านการปกครอง หน่วยงานด้านสาธารณสุข และหน่วยงานด้านสวัสดิการและสังคม ผ่านกลไกตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และกลไกเชิงพื้นที่ในตำบล ที่จะมาร่วมกันทำงานตั้งแต่การค้นหา สำรวจจัดทำฐานข้อมูล การพัฒนา จัดการศึกษา-วัดและประเมินผลร่วมกัน และการส่งต่อทั้งด้านการเรียนต่อในระดับ ที่สูงขึ้นและการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป จนเกิดเป็น “ตาข่ายทางการศึกษา” ที่นำใช้มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบ (ในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย) ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนคณะทำงานระดับจังหวัด หน่วยจัดการศึกษา/เรียนรู้ในพื้นที่ ให้สามารถจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Flexible Learning) อาทิ การจัดการศึกษาหนึ่งโรงเรียนสามรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน การศึกษา/การเรียนรู้ผ่านโรงเรียนมือถือ เพื่อเป็นหน่วยจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่รองรับการศึกษาหรือการเรียนรู้ของเด็กหรือเยาวชนนอกระบบการศึกษา

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกิดตำบลต้นแบบ หรืออำเภอต้นแบบ ที่มีการจัดการให้เกิดการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อแก้ปัญหาเด็กหรือเยาวชนนอกระบบการศึกษา ที่ยกระดับจากฐานงานเดิมของพื้นที่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นจังหวัดต้นแบบแก้ปัญหาเด็กหรือเยาวชนนอกระบบการศึกษาในระยะต่อไป

๒.๓ เพื่อติดตาม สนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เกิดเป็นเครือข่ายหน่วยจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น พื้นที่ต้นแบบแก้ปัญหาเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา รวมถึงถอดบทเรียนจากการทำงานเพื่อการขยายผล และใช้องค์ความรู้ที่ได้สนับสนุนการจัดทำข้อเสนอนโยบาย

๓. ขอบเขตของงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๑๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ แจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ รับทราบและเห็นชอบตามที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเสนอมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๒๔๕ เขต สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบนโยบายและถือปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการดำเนินงานตามมาตรการ ๔ ข้อ ดังนี้ ๑) มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ๓) มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีคุณภาพ และเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย ๔) มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ สำหรับหน่วยงานที่อยู่ในขอบข่ายของการร่วมบูรณาการในระดับส่วนกลางและพื้นที่กลไกระดับจังหวัด-อำเภอ-ตำบล ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒. สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
๔. สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (OKMD)
๕. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
๖. ผู้ว่าราชการจังหวัด
๗. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศธ.)
๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.)
๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.)
๑๐. กรมส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด (สกร.)
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)
๑๒. สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม
๑๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
๑๔. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
๑๕. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน
๑๖. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
๑๗. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
๑๘. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
๑๙. นายอำเภอ
๒๐. เทศบาล-องค์การบริหารส่วนตำบล
๒๑. มหาวิทยาลัย
๒๒. สถานศึกษาทุกสังกัดในจังหวัด
๒๓. ภาคประชาสังคม
๒๔. ภาคเอกชน-สถานประกอบการ

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. คำจำกัดความ

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาภาคบังคับ” หมายความว่า การศึกษาขั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้าของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัยสถาบันมหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา” หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 3-18 ปี และปัจจุบันไม่ได้เข้ารับการศึกษทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา หรือการศึกษาตามอัธยาศัย เด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาแล้ว และไม่ได้กลับเข้ามาเรียนอีก ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงต่อความเปราะบางจากผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

“เด็กตกหล่น” หมายถึง เด็กที่ไม่เคยอยู่ในระบบการศึกษาทุกรูปแบบ

“เด็กในกระบวนการยุติธรรม” หมายถึง เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศาลเด็กและเยาวชน

“เด็กเปราะบาง” หมายถึง เด็กที่เข้าไม่ถึงบริการทางการศึกษาและบริการทางสังคมด้วยเหตุผลหลากหลายที่ทับซ้อน เช่น เด็กพิเศษทางร่างกาย จิตใจ เด็กท้องไม่พร้อม เด็กครอบครัวแหว่งกลาง เด็กที่มีปัญหาด้านสิทธิสถานะทางทะเบียนราษฎร เด็กบนถนน เด็กที่ประสบปัญหาเฉพาะอื่น ๆ

“การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” มี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สู่การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำแนวทางการแก้ปัญหาให้กับเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา กำหนดนโยบายและมาตรการให้ความช่วยเหลือเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นเพื่อให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาจนจบหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับและการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ๑) มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ๓) มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบยืดหยุ่น มีคุณภาพ และเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย ๔) มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้

๒. การจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายประชากรวัยเรียนอายุ ๓-๑๘ ปี พัฒนาให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงระบบโปรแกรมประมวลผลกลางศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการสู่การตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบติดตามข้อมูลในระดับพื้นที่ได้

๓. การจัดรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๔. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียนสำหรับเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๕. พัฒนากลไกภาคีเครือข่ายในการเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๖. ขยายผลสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นพื้นที่ต้นแบบในการการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๗. ติดตามผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำสู่การวิจัยเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่ยืดหยุ่นและยั่งยืน

๘. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบ การศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๓. พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย (๑) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่ก าหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการส าเร็จการศึกษาที่ แน่นนอน (๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการก าหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขส าคัญของการส าเร็จ การศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของ บุคคลแต่ละกลุ่ม (๓) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความ สนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่ง ความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้ มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผล การเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึก อาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา ๒๒ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา ๒๔ (๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา ๒๕ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่าง พอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๙ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

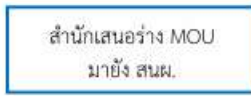
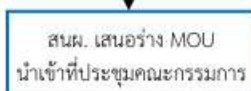
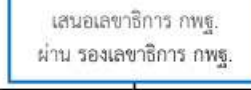
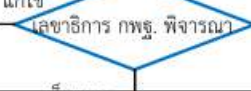
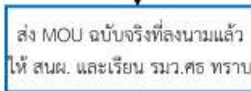
จะเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตราข้างต้น ได้เอื้อให้ทุกภาคส่วนในสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ ทุกรูปแบบมาบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกัน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ เมื่อสังคมเข้ามาร่วมอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ตอบโจทย์ผู้เรียนทุกกลุ่ม ประเทศไทยย่อมไม่มีเด็กนอกระบบการศึกษา เด็กตกหล่น ‘Thailand Zero Dropout’

**คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานการเสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU)
ต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กร
และหน่วยงานระหว่างประเทศ**

๑. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการเสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ จำนวน ๑๑ ขั้นตอน
ขั้นตอนที่ ๑ สำนักร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ โดยสำนักประสานกับคู่สัญญา เพื่อร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือโดยเห็นชอบร่วมกัน ขั้นตอนที่ ๒ สำนักเสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือมายัง สนผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการผ่านบันทึกข้อความที่ลงนามโดยผู้อำนวยการสำนัก ภายในสัปดาห์ที่ ๑ ของทุกเดือน ขั้นตอนที่ ๓ สนผ. พิจารณารูปแบบ ความครบถ้วนของข้อมูลในเบื้องต้น และแจ้งให้สำนักดำเนินการแก้ไข (ถ้ามี) ขั้นตอนที่ ๔ สนผ. เสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ขั้นตอนที่ ๕ คณะกรรมการฯ พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือในสัปดาห์ที่ ๔ ของทุกเดือน ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการฯ อาจเปลี่ยนแปลงวันประชุมได้ตามความเหมาะสม ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ขั้นตอนที่ ๖ หากคณะกรรมการฯ เห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ ให้ สนผ. จัดส่งมติที่ประชุมให้รองเลขาธิการ กพฐ. ที่กำกับดูแล สนผ. พิจารณาเสนอเลขาธิการ กพฐ. ขั้นตอนที่ ๗ เลขาธิการ กพฐ. พิจารณาร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ ขั้นตอนที่ ๘ หากเลขาธิการ กพฐ. เห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือให้ สนผ. แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักทราบ ขั้นตอนที่ ๙ สำนักจัดลงนามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ โดยเสนอเลขาธิการ กพฐ. ลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ ขั้นตอนที่ ๑๐ สำนักจัดส่งบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับจริงที่ลงนามแล้วให้ สนผ. โดยสำนักสำเนาบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับจริงเก็บไว้ และจัดทำบันทึกข้อความเสนอเลขาธิการ กพฐ. ลงนามเรียน รมว.ศธ. เพื่อทราบด้วย ขั้นตอนที่ ๑๑ สนผ. จัดเก็บบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับจริงเข้าแฟ้มส่วนกลาง และบันทึกข้อมูลลงระบบ

๒. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา (ถ้ามี)
๑.		สำนักประสานงานกับคู่สัญญาเพื่อ ร่าง MOU โดยเห็นชอบร่วมกัน	ผอ.สำนัก/ รองเลขาธิการ กพฐ./ ผช. เลขาธิการ กพฐ. ที่ดูแลสำนัก	Draft: MOU Download OBEC logo ; www.obec.go.th/archives/50121	
๒.		สำนักเสนอร่าง MOU มายัง สนผ. ผ่านบันทึกข้อความที่ลงนามโดย ผอ.สำนัก	ผอ.สำนัก	บันทึกข้อความร่าง MOU และจัดส่ง file MOU มาที่ mou.education5856 @gmail.com	ภายใน สัปดาห์ที่ ๑ ของทุก เดือน
๓.		สนผ. โดยกลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา พิจารณารูปแบบ/ ความครบถ้วนของข้อมูลเบื้องต้น	สนผ.	File MOU	
๔.		สนผ. โดยกลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษา เสนอร่าง MOU นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ	สนผ.	ร่าง MOU	
๕.		คณะกรรมการพิจารณา MOU	คณะกรรมการ (ตามรอบประชุม)	ร่าง MOU	สัปดาห์ที่ ๔ ของทุกเดือน*
๖.		คณะกรรมการ "เห็นชอบ" จัดส่งมติที่ประชุมให้รองเลขาธิการ กพฐ.พิจารณาเสนอเลขานุการ กพฐ.	สนผ./ รองเลขาธิการ กพฐ.	มติที่ประชุม และร่าง MOU	
๗.		เลขาธิการ กพฐ. พิจารณา	เลขาธิการ กพฐ.	ร่าง MOU	
๘.		เลขาธิการ กพฐ. "เห็นชอบ" แจ้งผลการพิจารณาให้สำนัก	สนผ.	ผลการพิจารณา	
๙.		สำนักเสนอเลขานุการ กพฐ. ลงนาม MOU	ผอ.สำนัก ที่รับผิดชอบ การลงนาม MOU	MOU	
๑๐.		สำนักจัดส่ง MOU ฉบับจริงที่ลงนาม แล้วให้ สนผ. ทั้งนี้ให้สำนักสำเนา เก็บไว้ด้วย และจัดทำบันทึกข้อความ เสนอเลขานุการ กพฐ. ลงนามเรียน รว.ศธ. เพื่อทราบด้วย	ผอ.สำนัก	บันทึกข้อความ และ MOU ฉบับจริง	
๑๑.		สนผ. โดยกลุ่มส่งเสริมการจัด การศึกษาจัดเก็บ MOU ฉบับจริง เข้าแฟ้มส่วนกลาง และบันทึกข้อมูล ลงระบบ	สนผ. (๑ - ๒ วันทำการ)	Database	

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

* การประชุมคณะกรรมการอาจเปลี่ยนแปลงวันประชุมได้ตามความเหมาะสม ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

หมายเหตุ:

คำนิยาม

สำนัก หมายถึง สำนัก หรือหน่วย หรือศูนย์ หรือสถาบันต่าง ๆ ภายใน สพฐ.

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการพิจารณำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ

MOU หมายถึง บันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (Memorandum of Understanding)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและประโยชน์สูงสุดต่อราชการ

แนวปฏิบัติในการร่างเนื้อหาบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU)

(สำหรับให้ สนพ. พิจารณาในเบื้องต้น)

สพฐ. ไม่ได้กำหนดรูปแบบของ MOU แต่สาระสำคัญของ MOU ควรประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีการระบุข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ ของหน่วยงานคู่สัญญาที่ชัดเจน
๒. มีการใช้ตราสัญลักษณ์ของ สพฐ. สำหรับ MOU ระดับ สพฐ.
๓. การลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ขอให้ลงนามในระดับเลขาธิการ กพร. ขึ้นไป พร้อมระบุวันที่ลงนาม
๔. ระบุชื่อของหน่วยงานที่จะลงนามความร่วมมือ และหน่วยงานคู่สัญญาที่ชัดเจน
๕. มีเนื้อหาระบุดำเนินการประสงค์ และกรอบความร่วมมือหรือกิจกรรมที่มุ่งหวังจะดำเนินการภายในข้อตกลงพอส่งเซป
๖. มีการกำหนดระยะเวลาที่ข้อตกลงนั้นมีผลบังคับใช้ รวมถึงวันที่เริ่มมีผลบังคับใช้ และระยะเวลาสิ้นสุดสัญญาที่ชัดเจน

บันทึกข้อความเสนอร่าง MOU ที่ลงนามโดย ผอ.สำนัก

เรียน : ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง : ขอเสนอร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) เพื่อโปรดพิจารณา นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฯ

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อความในบันทึกข้อความ : ชี้แจงข้อมูล ดังนี้

๑. ชื่อ ที่อยู่ ของหน่วยงานคู่สัญญาที่จะลงนามความร่วมมือ
๒. หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของ MOU ผลประโยชน์ที่ สพฐ. / สำนักจะได้รับจากMOU และระยะเวลาของ MOU ที่มีผลบังคับใช้ (ข้อมูลพอสังเขป)
๓. ข้อมูลผู้ติดต่อของคู่สัญญา (หน่วยงาน ชื่อผู้ติดต่อ ตำแหน่ง เบอร์โทรศัพท์ และ e-mail)
๔. ผู้รับผิดชอบผู้ประสานงานฝ่าย สพฐ. (ชื่อ ตำแหน่ง เบอร์โทรศัพท์ และ e-mail)
๕. แนบร่างบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU)

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โทร./โทรสาร ๑ ๒๒๘๘ ๕๘๕๖ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ mou.education5856@gmail.com

หมายเหตุ : การจัดทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภท ทั้งในระดับรัฐบาลและระดับหน่วยงานเป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้องตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการและประเพณีปฏิบัติทางการทูตในแต่ละกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดหัวหน้าคณะผู้แทน ผู้ลงนาม และสักขีพยาน จึงขอให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทดังกล่าวหารือกับกระทรวงการต่างประเทศให้ถูกต้องชัดเจน ก่อนการดำเนินการใด ๆ (หนังสือสำนักเลขาธิการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๕๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗)

๓. แบบฟอร์มที่ใช้

แบบ MOU 1
(ปรับแก้ไขเมื่อ 9 เม.ย. 67)

ตราสัญลักษณ์
ของหน่วยงาน

(ร่าง) บันทึกความเข้าใจความร่วมมือ

ระหว่าง

..... กับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน***

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับนี้จัดทำขึ้นระหว่าง

(ก)

โดย ตำแหน่ง ผู้มีอำนาจลงนาม
สำนักงานตั้งอยู่เลขที่.....
ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเรียกว่า “.....” ฝ่ายหนึ่ง กับ

(ข) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย ตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีอำนาจลง
นาม

สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๓๑๙ อาคารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ
เรียกว่า "สพฐ." อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่ ร่วมกับ สพฐ. ร่วมกันดำเนินงาน

.....

..... ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ วัตถุประสงค์

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑

๑.๒

ข้อ ๒ กลุ่มเป้าหมาย

๒.๑

๒.๒

ข้อ ๓ สถานที่ดำเนินการ

๓.๑

๓.๒

ข้อ ๔ ขอบเขตความร่วมมือและหน้าที่ความรับผิดชอบของ “.....”

๔.๑

๔.๒

ข้อ ๕ ขอบเขตความร่วมมือและหน้าที่ความรับผิดชอบของ “สพฐ.”

๕.๑

๕.๒

ข้อ ๖ ระยะเวลาความร่วมมือ

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือนี้ มีระยะเวลา.....ปี (ตัวอักษร ปี) นับตั้งแต่วันที่สองฝ่ายได้ลงนาม
ในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเป็นต้นไป

ข้อ ๗ ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่าย

ข้อความในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับนี้ เป็นเพียงข้อตกลงเบื้องต้นที่แสดงถึงเจตนา
ของทั้งสองฝ่ายในการให้ความร่วมมือที่จะดำเนินการร่วมกันตามวัตถุประสงค์เท่านั้น ไม่ก่อให้เกิดหรือ
สร้างความสัมพันธ์ หรือเป็นการผูกมัดทางนิติกรรมสัญญา หรือความสัมพันธ์ทางกฎหมายใด ๆ ต่อกัน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงและยกเลิกบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ

หาก และ สพฐ. ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง **สอง**ฝ่าย มีความประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ ให้แจ้งอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน (สามสิบวัน) และเมื่อทั้งสองฝ่ายพิจารณาตกลงเห็นชอบในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบันทึกความเข้าใจความร่วมมือแล้ว ให้จัดทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร และให้มีผลสมบูรณ์นับตั้งแต่วันที่ทั้ง **สอง**ฝ่ายได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเพิ่มเติมนั้น

หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ประสงค์จะยกเลิกบันทึกความเข้าใจความร่วมมือนี้ ให้แจ้งอีกฝ่ายหนึ่งทราบเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน (หกสิบวัน) เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งพิจารณา โดยให้มีผลเมื่อทั้งสองฝ่ายพิจารณาเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรในการยกเลิกบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ

ข้อ ๙ การลงนามความร่วมมือ

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับนี้ อาจมีการเพิ่มเติม ปรับปรุง แก้ไข หรือขยายความร่วมมือได้ตามความเหมาะสมด้วยความเห็นชอบของทั้ง **สอง**ฝ่าย โดยการทำเป็นบันทึกความเข้าใจความร่วมมือเพิ่มเติมแนบท้าย และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับนี้

บันทึกความเข้าใจความร่วมมือฉบับนี้ทำขึ้น **๒** ฉบับ โดยมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้ง **สอง**ฝ่ายได้อ่านและเข้าใจโดยละเอียดตลอดแล้ว เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงของทั้ง **สอง**ฝ่ายในการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญร่วมกันต่อหน้าพยาน เมื่อวันที่..... ณ

.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ ว่าที่ร้อยตรี

(.....)

.....

(ธนุ วงษ์จินดา)

พยาน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พยาน

พื้นฐาน

พยาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ..... (.....) พยาน	ลงชื่อ..... (.....) ผู้อำนวยการสำนัก..... พยาน
---	---

หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานใดเป็นผู้ขอทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือกับหน่วยงานใด ให้เรียง
 หน่วยงานนั้น ขึ้นก่อนเป็นลำดับแรก***

๒. การจัดทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภท ทั้งในระดับรัฐบาลและระดับหน่วยงาน
 เป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้องตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการและประเพณีปฏิบัติทางการทูตในแต่
 ละกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดหัวหน้าคณะผู้แทน ผู้ลงนาม และสักขีพยาน จึงขอให้ส่วน
 ราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทดังกล่าว
 หากหรือกับกระทรวงการต่างประเทศให้ถูกต้องชัดเจน ก่อนการดำเนินการใด ๆ (หนังสือสำนัก
 เลขาธิการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๕๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗) → ขอให้
 เจ้าของเรื่อง เสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ MOU เพื่อให้ความเห็นชอบ ก่อนส่งไปหารือ
 กับกระทรวงการต่างประเทศ

๔. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๓๖ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU)

ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กร และหน่วยงานระหว่างประเทศ

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีคำสั่ง ที่ ๒๘๖๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กร และหน่วยงานระหว่างประเทศ ซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการตามมติที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นั้น

เนื่องจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ว่าที่ร้อยตรี ธนู วงษ์จินดา พ้นจากตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงยกเลิกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๘๖๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ และแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณำบันทึก ความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กร ภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. ว่าที่ร้อยตรี ธนู วงษ์จินดา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายพัฒนะ พัฒน์หวีต	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายธีร ภาวักนันท	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. นายภูธร จันทะพงษ์ ปุณฺณจริยสาร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

๑. รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำกับดูแล สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักการคลังและสินทรัพย์	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักนิติการ	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา	กรรมการ

/๗. นายสุวิทย์...

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ๒ -

๗. นายสุวิทย์ บึงบัว	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการลงทุนบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ		กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน		กรรมการและเลขานุการ
๑๐. นางสาวชนนดีพัสดร์ บ่านวิสัย	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นางสาวณภาพิช เพชรไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นางสาวกัลยาณี จิตรีวิริยะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นายชุมพล วงศ์เจริญวิวัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔. นายสันติไชย พลรักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นายณัฐวุฒิ อิศวาทินทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางสาวกัลยารัตน์ สุวรรณรงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสาวกมลชนก พิงไธวาท	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางสาวเบญจวรรณ ไชยเวศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางสาวอุมาภรณ์ เมืองดี	นิติกร (จ้างเหมาบริการ) สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นายปองธรรม สมปอง	พนักงานธุรการ (จ้างเหมาบริการ) สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

มีหน้าที่พิจารณาบันทึกความเข้าใจความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือองค์กรและหน่วยงานระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการและการปฏิบัติการกิจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ว่าที่ร้อยตรี

(ธนุ วงษ์จินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๐

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง การดำเนินการตามพิธีการทางการทูต

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง, กรม

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า เพื่อให้การจัดทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภท ทั้งในระดับรัฐบาลและระดับหน่วยงานเป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการและประเพณีปฏิบัติทางการทูต ในแต่ละกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดหัวหน้าคณะผู้แทน ผู้ลงนาม และสักขีพยาน จึงขอให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์ จะทำความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทดังกล่าว หากมีกับกระทรวงการต่างประเทศให้ถูกต้อง ชัดเจน ก่อนดำเนินการใด ๆ รวมทั้งให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัดด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและถือปฏิบัติต่อไป/
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐจุฑา อนันตศิลป์

(นางณัฐจุฑา อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๑๗๕๒ (กานต์พิชชา), ๑๕๒๒ (วิไลภา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ	อัยการสูงสุด	: จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	รอง - นรม., รัฐ - นร.	: จึงเรียนยืนยันมา
	กระทรวง	: จึงเรียนยืนยันมาและถือปฏิบัติต่อไป
	องค์กรอิสระ	: จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	กรม	: จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ชื่อเรื่อง รอง นรม. ๖ รัฐ-นร. ๑ กระทรวง ๑๙ กรม ๓๖ [องค์การตามรัฐธรรมนูญ ๑๓ (รวม อส.)]

รองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย)
 รองนายกรัฐมนตรี (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)
 รองนายกรัฐมนตรี (นายปานปรีย์ พหิทธานุกร)
 รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
 รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)
 รองนายกรัฐมนตรี (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค)
 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
 เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 เลขาธิการวุฒิสภา
 เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
 เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
 เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
 อัยการสูงสุด
 ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ชื่อเรื่อง รอง นรม. ๖ รัฐ-นร. ๑ กระทรวง ๑๙ กรม ๓๖ [องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ๑๓ (รวม อส.)]

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

เลขาธิการพระราชวัง

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้จัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติงาน

๑. นางสาวชนนัตต์พัสตร์ ปานวิสัย	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒. นางสาวณภักษ์ เพชรไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวกัลยาณี จิตร์วิริยะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๔. นายชุมพล วงศ์เจริญวัฒน์	รักษาการตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ระดับชำนาญการพิเศษ
๕. นายสันทีไซ พลรักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๖. นายณัฐวุฒิ อัสวกรินทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๗. นางสาวกัลยารัตน์ สุวรรณรงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๘. นางสาวกมลชนก พังโอวาท	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๙. นางสาวเบญจวรรณ ไชยเรศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๐. นางสาวอัมย์วริน ธรรมนลินธรณ์	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๑๑. นายปองธรรม สมปอง	พนักงานธุรการ (จ้างเหมาบริการ)
๑๒. นายภูวดล ราชเพชร	นิติกร (จ้างเหมาบริการ)

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

0 2288 5856
0 2288 5857